

А. В. Пестушко,
В. Б. Гончарова

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. Пропонована стаття присвячена дослідженню художніх текстів як засобу посилення мотивації під час вивчення англійської мови. Тема статті обумовлена пошуком способів формування мотивації при вивченні іноземної мови на основі розгляду того, що є мотивація загалом і які шляхи підвищення її рівня пропонуються в сучасних методиках. У роботі проаналізовано значення мотивації в діяльності та визначено, що мотивація є одним із найважливіших інструментів управління навчальною діяльністю учнів. Охарактеризовано теоретичні засади формування мотивації до вивчення іноземної мови. Висвітлено основні етапи розвитку наукової думки в галузі педагогіки, розглянуто такі поняття, як «мотивація», «навчальна мотивація», а також проаналізовано зразки творчих текстових завдань як ефективного способу підвищення рівня мотивації до вивчення англійської мови. Проведено системний аналіз наявних даних із проблеми мотивації. Описано сучасні методики викладання іноземної мови та окреслено їх значення для формування мотивації у школярів. Розроблено комплекс вправ, що сприяють підвищенню рівня мотивації. Здійснено комплексний аналіз педагогічного, психологічного і лінгвістичного знання з проблеми дослідження. Проведено моніторинг рівня сформованості мотивації в учнів до вивчення іноземної мови, спостереження, анкетування. Проаналізовано методологічні принципи вивчення мотивації. Виявлено й досліджено закономірності розвитку мотивації як вищої форми регуляції психічних процесів і рушійної сили діяльності людини. Встановлено відповідність основних компонентів організації навчальної діяльності. З огляду на викладене згруповано провідні мотиви школярів у вивченні іноземної мови. Представлено сучасні види мотивації до навчання. Визначено причини, які заважають вивченню мови. З'ясовано, які фактори найбільш мотивують до вивчення мови.

Ключові слова: мотивація, художній текст, навчальний процес, іноземна мова, моніторинг.

Постановка проблеми. Об'єктивною потребою сучасного суспільства, особливо в умовах реформування, що відбувається в усіх сферах його діяльності, в тому числі й освіти, є пошук оптимальних шляхів підвищення рівня мотивації при вивченні іноземних мов. Чим вищий рівень мотивації учнів, тим ефективнішим буде вивчення іноземної мови.

Демократизація суспільства і зростання національної самосвідомості в країні зумовили до-

корінне переосмислення завдань, поставлених перед школою.

Основними завданнями у навчанні іноземної мови є реалізація особистісно-діяльнісного підходу та формування стійкої позитивної мотивації у навчальній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З урахуванням фундаментальної тези дослідників (Л. Божович, Л. Виготський, П. Гальперін, Б. Додонов, І. Зимня, О. Леонт'єв, А. Маркова, С. Рубінштейн, Є. Савонько, П. Якобсон, Дж. Брунер, Д. Берлайн, Й. Лінгарт, М. Фюмадель

та ін.) про роль мотивації в діяльності варто зазначити, що таке внутрішнє спонукання до дії є одним із найбільш важливих інструментів управління навчальною діяльністю учнів. Тож актуальним вбачається пошук способів формування мотивації при вивченні іноземної мови на основі розгляду того, що є мотивація загалом і які шляхи її посилення пропонуються в сучасних методиках.

Мета статті — розглянути способи підвищення рівня мотивації при навчанні англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мотивація є одним із найважливіших компонентів будь-якої діяльності і становить науковий інтерес при вивченні багатьох дисциплін. І. Бім зазначає, що «динаміка формування особистості приховує в собі ті стійкі закономірності, розкриття яких є основною метою психології. Найважливіші з них є закономірності розвитку мотивації як вищої форми регуляції психічних процесів і рушійної сили людської діяльності» [1]. У педагогіці мотивації також приділяється пильна увага: вона є одним з основних компонентів організації навчальної діяльності й важливою характеристикою самого суб'єкта цієї діяльності [2].

Переважно в дослідженнях зарубіжних учених мотивація розуміється як така, що не залежить від соціальної складової поведінки [3]. Важливе місце посідають теорії біхевіоризму, психоаналізу, гедонізму. Одним із найбільш значущих методологічних принципів вивчення мотивації є нерозривність змістовно-сислової та динамічної сторін.

Погляди на сутність мотивації людини упродовж усього часу дослідження цієї проблеми неодноразово змінювалися. Так сформувалися: теорії інстинктів (З. Фрейд, В. Макдугалл), теорія соціальних потреб (Д. Макклелланд, Дж. Аткинсон, Г. Хекхаузен, К. Роджерс, Р. Мей, Ю. Роттер, Г. Келлі), гуманістична теорія (А. Маслоу, Г. Оллпорт, К. Роджерс), теорія діяльнісного походження мотиваційної сфери людини (А. Леонтьєв).

На сьогодні термін «мотивація» тлумачиться по-різному. Це пов'язано з безліччю підходів до розуміння сутності проблеми мотивації (Б. Ананьєв, С. Рубінштейн, В. Асєєв, Л. Божович, К. Левін, О. Леонтьєв, М. Магомед-Емінов, В. Мясичев, В. Чуднівський, П. Гальперін,

А. Маслоу, Ж. Нюттен, З. Фрейд, П. Фресс, Дж. Аткинсон).

Мотиваційна система людини — широка сфера, поняття «мотивація» пов'язане з поняттям «значущість», воно означає також установки, прагнення, ідеали, емоції, цінності.

Так, мотивацію можна визначити як неоднорідну систему збудників.

Л. Божович наголошує, що діяльність або поведінка людини можуть бути полімотивованими і можна виділити домінуючий мотив у їх структурі: «ієрархічна структура мотиваційної сфери визначає спрямованість особистості людини, яка має різний характер залежно від того, які саме мотиви за своїм змістом і будовою стали домінуючими» [4].

І. Зимня, звертаючись до проблеми визначення мотивації, зауважує, що дослідники розглядають мотивацію і як конкретний мотив, і як систему мотивів, і як певну сферу, тому слід розмежувати поняття «мотивація», «мотив», «мотиваційна сфера» [5].

Зарубіжні дослідники приділяють велику увагу вивченню мотивів. З питання спонукань поведінки людини проведені численні теоретичні та експериментальні роботи. Застосовуючи різні методи, вчені вивчають проблему мотивації в різних галузях психологічних наук.

Мотив — це джерело породження дії; але щоб стати таким, він повинен сам сформуватися. Дехто з дослідників розуміє мотив як потребу. Його структура має ієрархічну п'ятирівневу схему.

Первинні потреби — фізіологічні, потім потреба в безпеці, в коханні й почутті спільності, в повазі оточення, в самоактуалізації [5].

Проте ототожнювати потребу й мотив не слід, і деякі дослідники вказують низку причин. Наприклад, І. Бім пропонує з визначення мотиву вилучити суб'єктивні переживання (бажання, хотіння, прагнення), стереотипи поведінки, оскільки вони самі по собі не здатні породити діяльність [1].

І. В. Алексєєва виділяє дві функції мотиву — спонукання і сенсоутворення, отже, мотиви поділяються на сенсовісні і мотиви-стимули [6].

Сенсовісні мотиви спонукають до діяльності й надають їй сенсу. Мотиви-стимули покликані виконувати роль додаткових спонукальних чинників [6].

Мотивація складається зі структурних позицій як сукупність факторів або мотивів, а також

як динамічне утворення, як процес. У структурі мотивації вчені виокремлюють її структурні компоненти. Наприклад, виділяють такі складові мотиваційної діяльності:

- 1) задоволення від діяльності;
- 2) значущість для особистості безпосереднього її результату;
- 3) «мотиваційна» сила винагороди за діяльність [6].

Перший і другий компоненти спрямовані на процес і результат діяльності та є внутрішніми щодо мотивації.

Третій і четвертий — фіксують зовнішні (позитивні й негативні стосовно діяльності) фактори впливу.

З огляду на системне уявлення мотиваційної сфери вчені класифікують мотиви. У загальній психології види мотивації (мотивів) поведінки поділяють за:

- 1) характером участі в діяльності;
- 2) соціальною значущістю;
- 3) фактом їх залучення до самої діяльності або перебування поза нею;
- 4) певним видом діяльності (навчальна, трудова) [3].

Мотивами навчальної діяльності вбачаються ті чинники, завдяки яким проявляється навчальна активність, тобто усвідомлюються мета і потреби, з'являється почуття обов'язку, інтереси.

Визначено такі типи мотивів, що пов'язані з результатами навчання:

- 1) пізнавальні мотиви — безпосередньо виникають у процесі навчальної діяльності;
- 2) позитивні мотиви — орієнтація на успіх у діяльності;
- 3) негативні мотиви — прагнення уникнути негараздів, страх критики і провалу. Коли у тій чи іншій роботі не досягнуто успіху, виникають негативні емоції.

Наявність безлічі різних класифікацій свідчить про те, що в психології немає єдиної загальноновизнаної класифікації мотивів навчальної діяльності. Але більшість із них ґрунтуються на виділенні зовнішніх і внутрішніх мотивів.

Так, усі мотиви навчальної діяльності ми можемо розподілити на дві великі групи [7].

Перша група пов'язана зі змістом навчальної діяльності і процесом її реалізації. До неї належать: пізнавальні інтереси учнів, потреба в інтелектуальній активності й отриманні нових знань, навичок і вмій — цю групу визначають

як внутрішні мотиви. Друга група містить поняття, що означають взаємини дитини з навколишнім світом, а саме: потребу дитини в спілкуванні з іншими людьми, в оцінці та схваленні іншими, бажання отримати певну соціальну роль у суспільних відносинах — це зовнішні мотиви.

Також очевидно, що головним завданням педагога є спонукання більшою мірою внутрішньої мотивації до навчання. Внутрішня мотивація до розвитку є невід'ємним фактором побудови внутрішньо гармонійної предметної структури навчальної діяльності, що організує весь процес її реалізації оптимальним чином [6].

Практично в усі роки становлення особистості, від дитячого садка до закладу вищої освіти, людина здійснює навчальну діяльність. Отримання освіти є однією з основоположних цілей будь-якої людини, саме тому проблема мотивації належить до головних у педагогіці.

Панівними мотивами під час навчання стають пізнавальні інтереси. Ідея збагачення і розширення знань приваблює школярів [8].

Дослідження на практиці мотивації школярів до навчання засвідчує її недостатній рівень, тому принципово важливо поступово і цілеспрямовано розвивати її.

У зв'язку із цим актуальна проблема детермінації позитивної динаміки пізнавальної мотивації повинна враховуватися в педагогічній діяльності. Формувати мотивацію означає не «закласти» готові мотиви й цілі в голову учня (що могло б призвести до маніпулювання іншою людиною), а поставити в такі умови і ситуації розгортання активності, де б бажані мотиви та цілі склалися й розвивалися б із урахуванням і в контексті минулого досвіду, індивідуальності, внутрішніх прагнень самого учня [9].

І. Зимня вважає, що ціла низка специфічних чинників певної діяльності визначає навчальну мотивацію. По-перше, вона зумовлюється освітніми установами і власне освітньою системою. По-друге, організацією освітнього процесу. По-третє, мають значення індивідуальні особливості учня, тобто вік, стать, рівень інтелектуального розвитку, самооцінка, здібності, потреби тощо [10]. По-четверте, мотивація визначається індивідуальними особливостями педагога і його стилем роботи та ставленням до учнів і до професії.

I. Зимня виділяє чотири мотиваційні орієнтації:

- на процес;
- на результат;
- на оцінку викладача;
- на «уникнення неприємностей» [5].

Можливість виявити самостійність та ініціативу в процесі навчання є важливою умовою для появи в учнів інтересу до змісту і безпосередньо до навчальної діяльності. Основним чинником становлення стійкого інтересу до навчання є питання і завдання, що вимагають активної пошукової діяльності.

Отже, під час формування мотивації розкриваються її нові резерви, тому тільки в цьому процесі можливі її справжнє вивчення й діагностика. Формування можна вважати цілеспрямованим, якщо дослідник зіставляє отримані результати з вихідним, попереднім рівнем і наміченими планами. Важливо не допускати спрощеного розуміння, організовуючи вивчення і формування мотивації. Якщо ж учитель виявив зниження навчальної мотивації, необхідно встановити причини і обов'язково проводити корекційну роботу [11].

Використання наведених нижче нетрадиційних форм навчання на уроках англійської мови є дієвим методом для розвитку мотивації до вивчення англійської мови у сучасних учнів старшого шкільного віку.

Застосування театралізації.

Багато вчителів, які займаються театралізацією, впевнені, що постановки однозначно стимулюють формування комунікативної компетенції учнів, дарують їм почуття задоволення, радості, які полегшують навчання англійської мови в урочний час, підвищують мотивацію до вивчення іноземної мови [12].

Є різні підходи до впровадження драматизації в навчальну та позакласну діяльність учня.

Спілкування англійською не на уроці, у театральних групах, тобто в грі, сприяє формуванню навчально-пізнавальної компетенції.

У роботі театру основний акцент робиться на трьох аспектах:

- зумовлення інтересу до дотримання правил (наприклад, говорити тільки англійською);
- використання гри з метою релаксації (на репетиціях учні можуть танцювати, стрибати, коментуючи свої дії англійською мовою);
- використання групової форми роботи (колективна творчість передбачає взаємоконтроль

і самоконтроль, прояв елементів змагання) [2].

Варто наголосити, що необхідно враховувати побажання учнів, допускати імпровізацію, підтримувати атмосферу розкнутості, невимушеності на репетиціях.

Вивчаючи досвід театралізованих постановок, зазначимо, що більшість із них було приурочено до свят.

Так, наприклад, пропонуємо до Нового року підготувати виставу «Twelfth Night, or What You Will» за мотивами комедії В. Шекспіра. Методика роботи над виставою передбачає широке застосування технології розвитку навичок співпраці, яка дає змогу не тільки збагатити взаємини учнів під час репетиції спектаклю, а й підготувати їх до вирішення повсякденних завдань у спілкуванні і взаємодії, виховувати їх соціально компетентними людьми, тобто розвивати soft skills учнів. Також участь у таких заходах сприяє посиленню інтересу до вивчення мови і допомагає удосконалювати навички спілкування англійською мовою.

Є методисти, які разом із проведенням театралізованих постановок у позаурочній діяльності розглядають постановку коротких сцен на самому уроці як один із прийомів роботи над доведенням до автоматизму навичок розмовного мовлення. Такі заходи, вміло і продумано проведені, дають учням можливість повторювати і закріплювати матеріал у живій захопливій і активній формі у ролі глядачів та артистів.

«Що? Де? Коли?»

Урок у формі гри «Що? Де? Коли?» цікавий своєю нестандартністю, змушує дітей говорити, виявляти кмітливість, сприяє створенню позитивної мотивації.

Тон гри задають карта Сполучених Штатів Америки, портрети, картинки, пов'язані з історією США, круглий стіл, поділений на сектори з номерами завдань, і, звісно ж, дзиґа і чорний ящик.

Учні сидять навколо столу і крутять дзиґу. За правильну відповідь учень отримує червону фішку, за доповнення — зелену фішку, за неповну відповідь — синю, за неправильну — жовту. Дві зелені фішки можна обміняти на червону. В кінці гри підраховуються фішки і виставляються оцінки («відмінно» — лише за червоні

та зелені фішки, «добре» — червоні, зелені, 1–2 сині фішки, «задовільно» — за наявності хоча б однієї жовтої фішки).

Такі ігри сприяють розширенню світогляду учнів, закріпленню пройденого країнознавчого матеріалу, лексичних одиниць; вдосконаленню мовленнєвих умінь, а також навичок самостійної та групової роботи; розвитку уваги, логіки, інтелекту [12].

Тиждень іноземної мови посідає особливе місце в системі навчання іноземної мови.

Готуватись до цієї події потрібно заздалегідь і ретельно. Починається тиждень із заходів у класах, а завершується загальношкільною вікториною.

Для проведення тижнів англійської мови пропонуються такі види діяльності учнів:

- 8-мі класи — KBK англійською мовою;
- 9-ті класи — конкурс творчих робіт, присвячених природі та тваринному світу Австралії;
- 10-ті класи — конкурс «Подорож моєї мрії до США» з подальшим захистом проєктів.

Завершується тиждень вікториною «Англомовні країни», в якій беруть участь три збірні команди, сформовані з переможців конкурсів.

Запитання вікторини стосуються Великої Британії, США та Австралії. За підсумками вікторини кожен учасник отримує диплом «Знавець англомовних країн» [12].

Для розширення потенційного англомовного словника учнів старших класів під час читання текстів англійською мовою доцільне використання такого методичного підходу: обґрунтована думка за наявності подібності з раніше вивченими явищами іноземної та рідної мов, комбінована з прямим висновком про значення слова за наявності прозорості всіх ланок семантичного ланцюга всередині слова, коли його значення розкривається закономірно, з використанням мовних знань [9].

Найбільш продуктивним для розуміння лексичних одиниць в умовах білінгвізму є застосування таких прийомів, як чітке визначення теми, усунення мовних труднощів шляхом детального вивчення тексту, пояснення значення найбільш часто вживаних для цієї теми словотворчих часток, перевірка загального розуміння тексту — використання словотвірного аналізу, що проводиться на основі знань про регулярні міжмовні відповідності.

Висновки. З метою досягнення цілей і виконання завдань нашого дослідження процес формування в учнів мотивації до вивчення іноземної мови було проаналізовано в теорії педагогічної науки та на практиці.

У результаті проведеного теоретичного аналізу виявлено досить високий рівень актуальності досліджуваної проблеми, що зумовлено розширенням міжнародних контактів у сучасному світі.

У наш час суспільство не задоволене рівнем мовної підготовки учнів. Тож вбачається за доцільне, зокрема, починати навчання іноземної мови у більш ранньому віці. Система шкільної освіти спрямована на послідовне формування потреби школярів коригувати свою мовну і немовну поведінку відповідно до правил спілкування з носіями мови, що вивчається, а також із урахуванням їх національно-культурних особливостей і культури своєї країни.

Змістовний аналіз мотивації показав, що в загальній структурі мотивації учнів до вивчення іноземної мови переважають зовнішні мотиви. Їх зумовлюють психолого-педагогічні особливості учнів і система відносин між учнями та навколишнім світом.

У дослідженні розглянуто й теоретично обґрунтовано необхідність наявності комплексу педагогічних умов, створення яких у школах сприяє посиленню мотивації старшокласників до вивчення іноземної мови.

Встановлено, що застосування сучасних педагогічних технологій зумовлює значні позитивні зміни в рівні мотивації учнів до вивчення іноземної мови. Ефективними способами її підвищення, на нашу думку, є театралізація, вивчення країнознавчого і пісенного матеріалу й організація тижня іноземних мов у школі. Під час роботи над пісенним матеріалом рекомендується дотримуватися трьох основних етапів, кожному з яких відповідають особливі групи завдань.

Необхідно також брати до уваги вік учнів. Якщо для дітей молодшого шкільного віку доцільніше використовувати короткі пісні, які б мотивували до заняття, то старшокласникам буде корисніше і цікавіше мати справу з піснями популярних виконавців і відповідними завданнями до них, складеними у форматі тестів для ЗНО.

Під час роботи з художніми текстами найбільший інтерес в учнів викликають завдання,

пов'язані з роботою зі словником, що мають змагальний характер.

Ігровий елемент сприяє кращому запам'ятовуванню значення лексичних одиниць, що прискорює процес пригадування пасивної лексики за допомогою довготривалої пам'яті учнів.

Одним із головних результатів нашої роботи стало формування в учнів 8–10 класів внутрішньої мотивації.

Отже, реалізація під час роботи системи відповідних заходів дала змогу значно підвищити рівень сформованості мотивації і вивести на перше місце внутрішні мотиви вивчення англійської мови школярами.

Теоретичний аналіз досліджень і дослідна робота підтвердили положення про те, що процес формування у школярів мотивації до вивчення англійської мови повинен бути керованим. Отримані результати вказують на необхідність здійснення цілеспрямованої роботи з формування мотивації.

Список використаних джерел

- Бим И. Л. Понятие системы обучения иностранным языкам на разных уровнях рассмотрения. *Иностранные языки в школе*. 2014. № 4. С. 56–66.
- Гез Н. И. Формирование коммуникативной компетенции как объект зарубежных методических исследований. *Иностранные языки в школе*. 1985. № 2. С. 17–24.
- Adams V. *An Introduction to Modern English Word-Formation*. (English Language Series, 7). 8th ed. London : Longman, 2019. 230 p.
- Божович Л. І. Проблеми розвитку мотиваційної сфери дитини. Київ : Наукова думка, 2013. 312 с.
- Зимняя И. А. Индивидуально-психологические факторы и успешность обучения речи на иностранном языке. *Иностранные языки в школе*. 1970. № 1. С. 12–28.
- Алексеева Л. В. Использование ситуативных картинок на уроках английского языка. *Иностранные языки в школе*. 2002. № 6. С. 29–32.
- Carnie A. *The Syntax of Verb Initial Languages*. New York : Oxford Univ. Press, 2009. 256 p.
- Sweet H. *New English Grammar. Logical and Historica*. London : Oxford University Press, 2019. 499 p.
- Talmy L. *Toward a Cognitive Semantics. Vol. 1 : Concept Structuring Systems*. Cambridge (Mass.) : MIT Press, 2020. 189 p.
- Zandvoort R. W. *Handbook of English Grammar*. 6th ed. London : Longman, 2018. 349 p.
- Palmer H. *Interium Report on Vocabulary Selection*. London : Grammar, 2016. 210 p.
- Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. *A common European Framework of Reference*. Strasbourg : Sense, 2016. 156 p.

References

- Bim, I. L. (2014). Pomyatiye sistemy obucheniya inostrannym yazykam na raznykh urovnyakh rassmotreniya [The concept of a system of teaching foreign languages at different levels of consideration]. *Inostrannyye yazyki v shkole — Foreign languages at school*, 4, 56–66 [in Russian].
- Gez, N. I. (1985). Formirovaniye kommunikativnoy kompetentsii kak obyekt zarubezhnykh metodicheskikh issledovaniy [The formation of communicative competence as an object of foreign methodological research]. *Inostrannyye yazyki v shkole — Foreign languages at school*, 2, 17–24 [in Russian].
- Adams, V. (2019). *An Introduction to Modern English Word-Formation*. 8th ed. London: Longman.
- Bozhovych, L. I. (2013). *Problemy rozvytku motyvatsiinoi sfery dytyny [Problems in the development of a child's motivational sphere]*. Kyiv : Naukova dumka [in Ukrainian].
- Zimnyaya, I. A. (1970). Individualno-psikhologicheskiye faktory i uspehnost obucheniya rechi na inostrannom yazyke [Individual psychological factors and the success of foreign language learning]. *Inostrannyye yazyki v shkole — Foreign languages at school*, 1, 12–28 [in Russian].
- Alekseyeva, L. V. (2002). Ispolzovaniye situativnykh kartinok na urokakh angliyskogo yazyka [The use of situational pictures in English lessons]. *Inostrannyye yazyki v shkole — Foreign languages at school*, 6, 29–32 [in Russian].
- Carnie, A. (2009). *The Syntax of Verb Initial Languages*. New York : Oxford Univ. Press.
- Sweet, H. (2019). *New English Grammar. Logical and Historica*. London : Oxford University Press.
- Talmy, L. (2020). *Toward a Cognitive Semantics. Concept Structuring Systems* (Vol. 1). Cambridge (Mass.) : MIT Press.
- Zandvoort, R. W. (2018). *Handbook of English Grammar*. 6th ed. London : Longman.
- Palmer, H. (2016). *Interium Report on Vocabulary Selection*. London : Grammar.
- Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. *A common European Framework of Reference*. (2016). Strasbourg : Sense.

A. V. Pestushko,
V. B. Honcharova

THE EFFECTIVENESS OF MEANS TO INCREASE MOTIVATION TO LEARN ENGLISH

Abstract. The proposed article is devoted to the study of fictional texts as a means of increasing motivation in the process of learning English. The topic of the article is determined by the search of ways of motivation formation in the process of learning a foreign language on the basis of the consideration of what motivation in general and what ways of its increasing exist in modern methods. The article analyzes the role of motivation in activities and identifies that motivation is one of the most important tools for managing students' learning activities. The theoretical foundations of formation of motivation in learning a foreign language are characterized. The main stages of scientific ideas in the sphere of pedagogy are reflected in the given work. Such concepts as "motivation", "learning motivation" are considered and also the samples of creative text tasks as an effective way of increasing motivation in learning English are analyzed and their analysis for developing motivation in learning English is done. The system analysis of available data on the problem of motivation is conducted. Modern techniques of foreign language and their meaning for the formation of students' motivation are distinguished and described. The complex of exercises contributing to the increase of motivation is found out. The complex analysis of pedagogical, psychological and linguistic knowledge on the problem of research is established. The monitoring of the level of formation of students' motivation to learn a foreign language, observation, and questionnaire survey was revealed. The methodological principles of studying motivation have been analyzed. The regularities of motivation development as the highest form of regulation of mental processes and the driving force of human activity are highlighted and analyzed. The correspondence of the main components of learning activity organization is established; the leading motives of schoolchildren in learning a foreign language are grouped based on the given theories. The types of learning motivation of modern times are presented. The reasons that prevent students from learning a language are identified. The most motivating factors in language learning are presented.

Keywords: motivation, fiction text, learning process, foreign language, monitoring.

А. В. Пестушко,
В. Б. Гончарова

ЭФФЕКТИВНОСТЬ СРЕДСТВ ПОВЫШЕНИЯ УРОВНЯ МОТИВАЦИИ ПРИ ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Аннотация. Предлагаемая статья посвящена исследованию художественных текстов как средства усиления мотивации в процессе изучения английского языка. Тема статьи обусловлена поиском способов формирования мотивации при изучении иностранного языка на основе рассмотрения того, чем является мотивация в целом и какие пути повышения ее уровня предлагаются в современных методиках. В работе проанализировано значение мотивации в деятельности и определено, что мотивация является одним из важнейших инструментов управления учебной деятельностью учащихся. Охарактеризованы теоретические основы формирования мотивации к изучению иностранного языка. Освещены основные этапы развития научной мысли в области педагогики, рассмотрены такие понятия, как «мотивация», «учебная мотивация», а также проанализированы образцы творческих текстовых заданий как эффективного способа повышения уровня мотивации к изучению английского языка. Проведен системный анализ имеющихся данных по проблеме мотивации. Описаны современные методики преподавания иностранного языка и определено их значение для формирования мотивации у школьников. Разработан комплекс упражнений, способствующих повышению уровня мотивации. Осуществлен комплексный анализ педагогического, психологического и лингвистического знания по проблеме исследования. Проведены мониторинг уровня сформированности у учащихся мотивации к изучению иностранного языка, наблюдение, анкетирование. Проанализированы методологические принципы изучения мотивации. Выявлены и изучены закономерности развития мотивации как высшей формы регуляции психических процессов и движущей силы человеческой деятельности. Установлено соответствие основных компонентов организации учебной деятельности. Исходя из вышеизложенного, сгруппированы ведущие мотивы школьников в изучении иностранного языка. Представлены современные виды мотивации к обучению. Определены причины, препятствующие изучению языка. Выявлены наиболее мотивирующие факторы, побуждающие к изучению языка.

Ключевые слова: мотивация, художественный текст, учебный процесс, иностранный язык, мониторинг.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Пестушко Аліна Володимирівна — викладачка, Відокремлений структурний підрозділ «Херсонський політехнічний фаховий коледж Державного університету „Одеська політехніка”», м. Херсон, Україна, apestushko@gmail.com; ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-7240-4392>

Гончарова Вікторія Борисівна — викладачка, Відокремлений структурний підрозділ «Херсонський політехнічний фаховий коледж Державного університету „Одеська політехніка”», м. Херсон, Україна, gonvic@ukr.net; ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-3665-3882>

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Pestushko A. V. — teacher, the Separated Structural Unit “Kherson Polytechnic Professional College of State University “Odeska Politechnika”, Kherson, Ukraine, apestushko@gmail.com; ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-7240-4392>

Honcharova V. B. — teacher, the Separated Structural Unit “Kherson Polytechnic Professional College of State University “Odeska Politechnika”, Kherson, Ukraine, gonvic@ukr.net; ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-3665-3882>

ИНФОРМАЦИЯ ОБ АВТОРАХ

Пестушко А. В. — преподаватель, Обособленное структурное подразделение «Херсонский политехнический профессиональный колледж Государственного университета „Одесская политехника”», г. Херсон, Украина, apestushko@gmail.com; ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-7240-4392>

Гончарова В. Б. — преподаватель, Обособленное структурное подразделение «Херсонский политехнический профессиональный колледж Государственного университета „Одесская политехника”», г. Херсон, Украина, gonvic@ukr.net; ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-3665-3882>

Стаття надійшла до редакції / Received 22.09.2021